

V Bruseli 16. apríla 2024
(OR. en)

9013/24

**Medziinštitucionálny spis:
2024/0094(NLE)**

**SCH-EVAL 64
SCHENGEN 23
FRONT 134
MIGR 183
VISA 59
IXIM 117
DATAPROTECT 183
ENFOPOL 189
COMIX 186**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	16. apríla 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 174 final
Predmet:	Návrh – ODPORÚČANIE RADY pre schengenský cyklus na roky 2024/2025

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 174 final.

Príloha: COM(2024) 174 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 4. 2024
COM(2024) 174 final

2024/0094 (NLE)

Návrh

ODPORÚČANIE RADY

pre schengenský cyklus na roky 2024/2025

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Schengenský priestor bez kontrol na vnútorných hraniciach (ďalej len „schengenský priestor“) je napriek svojim pevným základom naďalej vystavený výzvam, ktoré sa neobmedzujú len na územie jedného členského štátu. V roku 2023 schengenský priestor naďalej čelil viacerým naliehavým výzvam na vnútroštátnej aj európskej úrovni v kľúčových oblastiach schengenského systému, ktoré si vyžadujú účinnú spoločnú reakciu.

Úsilie vynaložené v posledných rokoch na posilnenie rámca správy položilo základy pre koordinovanú činnosť medzi členskými štátmi a na úrovni Únie. V správe o stave Schengenu 2024 sa poukazuje na pokračujúci záväzok Komisie posilniť správu schengenského priestoru. Správa, ktorou sa začína schengenský cyklus na roky 2024/2025, slúži ako základný zdroj informácií na účely politického rozhodovania a následných operačných opatrení na európskej aj vnútroštátnej úrovni. Správa poskytuje na základe schengenských hodnotení vykonaných v roku 2023 prehľad súčasného stavu schengenského priestoru, posudzuje pokrok na konci ročného cyklu správy a určuje prioritné oblasti, ktoré si vyžadujú ďalšiu pozornosť.

Zabezpečenie riadneho fungovania priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach medzi členskými štátmi je spoločným úsilím a spoločnou zodpovednosťou, ktorá si vyžaduje súdržný a koordinovaný prístup. Hoci sa správa schengenského priestoru posilnila spustením prvého schengenského cyklu v roku 2022, stále nemá rámec na identifikáciu a vykonávanie priorít založených na spoločnej a kolektívnej zodpovednosti všetkých členských štátov. Výsledkom je často obmedzená koordinácia a často nedostatočné spoločné vykonávanie schengenských pravidiel, čo vedie k jednostranným krokom a roztriešteným opatreniam. Absencia tohto štruktúrovaného rámca znižuje schopnosť ročného schengenského cyklu zachovať a posilniť integritu schengenského priestoru.

V súlade s ďalším postupom ohláseným v správe o stave Schengenu 2023 je k správe z roku 2024 pripojený návrh Komisie na odporúčanie Rady. Cieľom tohto návrhu odporúčania Rady je zamerať sa na vybraný počet otázok, pričom sa od členských štátov vyžaduje, aby konali individuálne, ako aj kolektívne v rámci pôsobnosti schengenskej rady v súlade s existujúcimi politickými iniciatívami týkajúcimi sa schengenských záležitostí. Na základe priorít identifikovaných v správe o stave Schengenu 2024 Komisia navrhuje, aby sa odporúčanie Rady zameralo na:

- konsolidáciu rámca správy schengenského priestoru;
- zvyšovanie pripravenosti, bezpečnosti a odolnosti vonkajších hraníc;
- urýchlenie digitalizácie schengenského priestoru;
- zintenzívnenie opatrení proti cezhraničnej trestnej činnosti a neoprávnenému pohybu, a takisto
- prispievanie k vytvoreniu účinného systému EÚ pre návrat.

Tento návrh odporúčania Rady o schengenskom priestore má slúžiť ako príspevok pre nadchádzajúce zasadnutie schengenskej rady 13. a 14. júna 2024, na ktorom sa očakáva, že Rada schváli priority pre nadchádzajúci schengenský cyklus 2024/2025. Vykonávanie tohto odporúčania by mala monitorovať Rada, pričom členské štáty, Komisia a príslušné agentúry

SVV by mali pravidelne podávať správy o konkrétnych pracovných okruhoch. Do tohto procesu sa začlenia výsledky schengenského hodnotenia a monitorovania.

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Toto odporúčanie slúži na posilnenie účinného vykonávania schengenského *acquis* koordinovaným spôsobom.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Cieľom tohto odporúčania je pozitívne prispieť k plne funkčnému a odolnému schengenskému priestoru a uľahčiť neobmedzený pohyb viac ako 425 miliónov ľudí. Toto odporúčanie je v súlade s ostatnými politikami Únie vrátane politík týkajúcich sa bezpečnosti a migrácie, konkrétne s Paktom o migrácii a azyle a so stratégiou pre bezpečnostnú úniu.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä jej článok 77 ods. 2 písm. a), b), d) a e) a článok 79 ods. 2 písm. c), ako aj jej článok 292 prvá a druhá veta.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Článok 292 ZFEÚ Rade umožňuje prijímať odporúčania. Podľa tohto ustanovenia Rada koná na návrh Komisie vo všetkých prípadoch, v ktorých zmluvy ustanovujú, že prijíma akty na návrh Komisie.

Uplatňuje sa to na súčasnú situáciu, keďže zabezpečenie koordinovaného prístupu k spoločným prioritám, ktoré majú vplyv na fungovanie schengenského priestoru, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov a možno ho lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.

- **Proporcionalita**

Cieľom tohto návrhu je zabezpečiť prijatie koordinovaných opatrení, aby sa zabránilo nejednotnému a roztrieštenému vykonávaniu priorit schengenského priestoru. Návrh neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané na dosiahnutie zamýšľaných cieľov.

- **Výber nástroja**

Neuvádza sa.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuvádza sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuvádza sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuvádza sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Neuvádza sa.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuvádza sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrhom sa nevytvoria nové požiadavky na financovanie a podporí sa účinné využívanie finančných prostriedkov EÚ tým, že sa zabezpečí strategická prioritizácia na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Vykonávanie navrhovaného odporúčania si vyžaduje dôkladné monitorovanie zo strany Rady a Komisie, ktoré bude kľúčovou súčasťou schengenského cyklu na roky 2024/2025. Rada by mala v decembri 2024 zhodnotiť dosiahnutý pokrok a Komisia by mala podať správu o úrovni vykonávania odporúčania v správe o stave Schengenu 2025.

Návrh

ODPORÚČANIE RADY

pre schengenský cyklus na roky 2024/2025

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 a článok 79 ods. 2 písm. c), v spojení s jej článkom 292 prvou a druhou vetou,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Vytvorenie schengenského priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach (ďalej len „schengenský priestor“) je jedným z hlavných úspechov Únie. Dobre fungujúci schengenský priestor je spoločným cieľom, ktorý sa opiera o účinné a efektívne uplatňovanie schengenského *acquis*, pevného rámca správy a vysokú úroveň vzájomnej dôvery.
- (2) Od roku 2022 Komisia vo svojej výročnej správe o stave Schengenu posudzuje stav schengenského priestoru. Komisia spustila schengenský cyklus na roky 2024/2025 a 16. apríla 2024 prijala správu o stave Schengenu 2024, v ktorej určila priority, ktoré si vyžadujú politické a následné operačné opatrenia v rámci schengenského cyklu.
- (3) Vychádzajúc z pokroku, ktorý sa v roku 2023 dosiahol pri konsolidácii správy schengenského priestoru, je potrebné tento rámec posilniť, aby sa zlepšilo stanovovanie spoločných priorít pre schengenský priestor a sledovanie ich plnenia prostredníctvom zvýšenej politickej zodpovednosti všetkých členských štátov a zodpovednosti na úrovni EÚ. Na dosiahnutie tohto cieľa je vhodné stanoviť a vykonávať ročné priority v rámci celého schengenského priestoru, ktoré budú podporovať členské štáty a ktoré budú dopĺňať ich individuálne úsilie koordinovanými a spoločnými opatreniami prostredníctvom schengenskej rady a uľahčia aj dôkladné monitorovanie pokroku dosiahnutého s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň vykonávania schengenských pravidiel.
- (4) Vzhľadom na posúdenie Komisie v správe o stave Schengenu a naliehavosť prijatia opatrení potrebných v niektorých oblastiach sa považuje za vhodné zamerať koordinované opatrenia na: dokončenie konsolidácie správy schengenského priestoru; posilnenie opatrení na zlepšenie pripravenosti schengenského priestoru s odolnejšími vonkajšími hranicami a zabezpečenie úplného dodržiavania povinností stanovených v Charte základných práv EÚ; dokončenie digitalizácie schengenskej architektúry s cieľom posilniť konkurencieschopnosť Európy pri súčasnom zaistení vysokých bezpečnostných noriem pre občanov Únie; zintenzívnenie kolektívnych reakcií s cieľom účinnejšie riešiť spoločné migračné a bezpečnostné riziká, a to aj prostredníctvom intenzívnejšej policajnej spolupráce a účinnejšieho a udržateľnejšieho systému EÚ pre návrat.
- (5) Pevné vnútroštátne štruktúry a procesy správy v členských štátoch, ktoré podporujú účinné vykonávanie vnútroštátnych integrovaných stratégií riadenia hraníc a bezpečnosti, sú predpokladom účinnej správy schengenského priestoru. V záujme účinnejšieho riešenia neregulárnej migrácie a sekundárnych pohybov je potrebné posilniť a ďalej rozvíjať vnútroštátne a európske kapacity v oblasti reakcie. Ďalšie

úsilie je potrebné vyvinúť aj na dosiahnutie integrovanejšieho boja proti cezhraničnej trestnej činnosti a bezpečnostným hrozbám.

- (6) Kontrola vonkajších hraníc je nielen v záujme členského štátu, na ktorého vonkajších hraniciach sa vykonáva, ale aj v záujme celkového schengenského priestoru. Úplné sfunkčnenie európskej pohraničnej a pobrežnej stráže je prioritou Únie. Malo by sa preto urýchlene dokončiť vybudovanie stáleho zboru a spôsobilostí európskej pohraničnej a pobrežnej stráže a do roku 2025 by sa mal dosiahnuť počet 8 000 pracovníkov stáleho zboru, aby sa do roku 2027 dosiahol požadovaný cieľ 10 000 pracovníkov stáleho zboru. Okrem toho je potrebné urýchlene riešiť existujúce nedostatky v oblasti ľudských zdrojov, ako aj technického vybavenia na úrovni Únie a na úrovni jednotlivých štátov. Členské štáty musia zaručiť účinné vykonávanie národných plánov spôsobilostí, ktoré je potrebné aktualizovať v súlade s nedávno prijatým „plánom spôsobilostí európskej pohraničnej a pobrežnej stráže“ s cieľom zohľadniť možný vývoj situácie na vonkajších hraniciach a súvisiace výzvy.
- (7) V schengenských hodnoteniach sa zistili nedostatky pri používaní databáz, najmä Schengenského informačného systému a vízového informačného systému, čo predstavuje významný bezpečnostný nedostatok. Nedostatky pri kontrolách dokladov a overovaní totožnosti vedú k neodhaleným hrozbám a chybným postupom. Týka sa to žiadostí o víza, kontrol na vonkajších hraniciach, návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú zákonné právo na pobyt, opatrení v oblasti presadzovania práva a všeobecnejšie registrácie u orgánov členských štátov. Je potrebné vyvinúť úsilie na zabezpečenie toho, aby sa príslušné údaje vkladali do databáz v súlade s existujúcimi požiadavkami, a zlepšiť spôsobilosti a postupy s cieľom plne využívať dostupné údaje, a to najmä na účinnú identifikáciu a overovanie osôb a ich dokladov. Vykonávanie architektúry interoperability pomôže aj v boji proti podvodom s osobnými údajmi.
- (8) Účinné vykonávanie nariadenia (EÚ) .../... [nariadenie o preverovaní] si vyžaduje, aby členské štáty prijali okamžité opatrenia na zabezpečenie účinného zavedenia všetkých spôsobilostí a procesov do roku 2025. Na tento účel by mali postupne začať prideliť primeraný personál, dostatočné zdroje, a to aj pre nezávislý monitorovací orgán zameraný na základné práva, ako aj primeranú infraštruktúru.
- (9) Posilnenie stability v susedstve EÚ a aj inde prispieva k vlastnej bezpečnosti EÚ. Preto by sa s kľúčovými krajinami pozdĺž trás neregulárnej migrácie mala zintenzívniť spolupráca v oblasti riešenia neregulárnej migrácie a boja proti cezhraničnej trestnej činnosti vrátane prevádzachstva migrantov. Únia musí okrem iného urýchlene uzavrieť potrebné dohody o štatúte, najmä so Srbskom a Bosnou a Hercegovinou, ktoré umožnia nasadenie príslušníkov pohraničnej stráže Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) s výkonnými právomocami. Agentúra Frontex by sa okrem toho mala dohodnúť na pracovných dojednaniach s kľúčovými partnerskými krajinami vrátane krajín západnej Afriky (Senegal a Mauritánia), západného Balkánu (aktualizácia súčasných pracovných dojednaní) a s krajinami Východného partnerstva, ako je Arménsko.
- (10) Európski a národní imigrační a bezpečnostní styční dôstojníci vyslaní do tretích krajín majú zásadný význam pre zlepšenie spravodajského obrazu schengenského priestoru o súčasných hrozbách. Členské štáty však nevyužívajú spravodajské informácie poskytované týmito styčnými dôstojníkmi v čo najúčinnejšej miere, keďže zhromažďovanie informácií je roztrieštené a neúplné. Je preto potrebné maximalizovať príspevok styčných dôstojníkov k riešeniu priorít a potrieb EÚ prostredníctvom mapovania a strategickej optimalizácie ich nasadenia, mandátov a požiadaviek na podávanie správ. Toto úsilie zahŕňa cielenejšie využívanie styčných dôstojníkov na

letiskách, ktorí vykonávajú základné úlohy spočívajúce v odhaľovaní neregulárnej migrácie a podpore činností v oblasti presadzovania práva. Okrem toho by sa pod koordináciou delegácií EÚ mali posilniť siete rôznych styčných dôstojníkov v tretích krajinách. Tým sa odstráni nedostatky v spravodajských informáciách a sústredia sa v súčasnosti rozptýlené strategické a operačné informácie, čo povedie k primeranej pripravenosti a účinnému rozhodovaniu v oblasti riadenia hraníc, migrácie a bezpečnosti.

- (11) EUROSUR predstavuje ústredný rámec na výmenu informácií a operačnú spoluprácu, ktorý sa používa na odhaľovanie, prevenciu a boj proti nelegálnemu prísťahovalectvu a cezhraničnej trestnej činnosti. Je nevyhnutné, aby všetky členské štáty zintenzívnili svoj príspevok k systému EUROSUR, a to aj pokiaľ ide o cezhraničnú trestnú činnosť, s cieľom zlepšiť vnútroštátne a európske situačné povedomie a schopnosť EÚ reagovať na vonkajších hraniciach. Pokiaľ ide o predhraničný priestor¹, zber a výmena informácií s agentúrou Frontex, medzi členskými štátmi a prípadne s partnerskými krajinami sa musí posilniť využívaním osobitných situačných prehľadov v rámci systému EUROSUR. Členské štáty aj agentúra Frontex by mali v partnerských krajinách podporovať model EUROSUR s cieľom zabezpečiť hladkú spoluprácu zaručujúcu správnu a pravidelnú výmenu informácií s orgánmi tretích krajín.
- (12) Včasné spustenie systému vstup/výstup (EES) na jeseň 2024 a Európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) v prvom polroku 2025 posilní vonkajšie hranice a posilní našu vnútornú bezpečnosť. V tejto súvislosti musia byť všetky hraničné priechody plne pripravené a vybavené a postupy musia plne využívať možnosti automatizácie, aby sa zabezpečilo rýchle a efektívne spracovanie cestovných tokov. Po uvedení nových systémov a ich interoperability do prevádzky budú členské štáty, Komisia a agentúra eu-LISA monitorovať ich účinné vykonávanie, a to najmä prostredníctvom schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu.
- (13) Úsilie o digitálnu transformáciu schengenského priestoru by malo ísť ruka v ruku s pripravovanou iniciatívou Komisie týkajúcou sa digitalizácie cestovných dokladov a uľahčenia cestovania, ako sa uvádza v schengenskej stratégii z roku 2021². Táto iniciatíva umožní Únii sformulovať budúce globálne normy pre hladké a bezpečné cestovanie zavedením jednotnej normy pre digitálne cestovné doklady.
- (14) V priestore bez kontroly vnútorných hraníc by mali mať občania možnosť rýchleho a bezpečného presunu medzi členskými štátmi. Vychádzajúc z významného pokroku, ktorý pri plnení tohto cieľa dosiahli členské štáty s podporou schengenského koordinátora, je teraz potrebné v plnej miere využiť nové možnosti uvedené v [revidovanom Kódexe schengenských hraníc] a maximalizovať opatrenia obsiahnuté v odporúčaní Komisie o spolupráci medzi členskými štátmi v súvislosti so závažnými hrozbami pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v priestore bez kontroly vnútorných hraníc³. V tejto súvislosti je potrebné v celom schengenskom priestore vytvoriť regionálne iniciatívy na základe prístupu zameraného na celú trasu, aby sa členské štáty, ktoré čelia súvisiacim výzvam, dohodli na spoločných opatreniach na účinnejšie riešenie cezhraničnej trestnej činnosti a sekundárnych pohybov a tieto opatrenia vykonávali. Aby boli tieto regionálne iniciatívy úspešné, všetky členské

¹ V súlade s článkom 2 bodom 13 nariadenia (EÚ) 2019/1896 je „predhraničná oblasť“ geografická oblasť nachádzajúca sa za vonkajšími hranicami, ktorá je relevantná pre riadenie vonkajších hraníc prostredníctvom analýzy rizík a situačnej informovanosti.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Stratégia na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru“, 2. jún 2021 [COM(2021) 277 final].

³ C(2023) 8139 final.

štáty by mali v plnej miere vykonávať odporúčania stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2022/915 o operačnej spolupráci v oblasti presadzovania práva⁴ a ustanovenia smernice (EÚ) 2023/977 o výmene informácií medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov⁵ po uplynutí lehoty na jej transpozíciu 12. decembra 2024.

- (15) V roku 2023 sa vynaložilo značné úsilie na zlepšenie účinnosti návratov, pričom počet účinných návratov sa zvýšil o viac ako 15 %, hoci pokrok sa v jednotlivých členských štátoch líši a celkový počet návratov zostáva nízky. Schengenský informačný systém v súčasnosti obsahuje približne 300 000 zápisov o návrate zodpovedajúcich rozhodnutiam o návrate, ktoré neboli pozastavené, a preto sú vykonateľné, pričom väčšinu z nich vydali členské štáty v roku 2023. V roku 2023 Komisia a členské štáty zdvojnásobili svoje úsilie o preskúmanie a plné využitie všetkých dostupných možností na podporu väčšieho vzájomného uznávania rozhodnutí o návrate, a to na základe odporúčania Komisie z marca 2023⁶ a s príspevom nových zápisov o návrate v Schengenskom informačnom systéme.
- (16) V rámci odporúčaní pre jednotlivé krajiny vyplývajúcich zo schengenských hodnotení sa niekoľkým členským štátom odporučilo zlepšiť koordináciu a obmedziť fragmentáciu strategických a operačných procesov na vnútroštátnej úrovni, ako aj plne využiť nástroje EÚ slúžiace na efektívnejšie návraty. S cieľom zabezpečiť komplementárnosť opatrení a holistický prístup koordinátor EÚ pre návrat vypracoval „plán v oblasti návratu“ s cieľovými opatreniami, ktorý sa v súčasnosti vykonáva s podporou agentúry Frontex a členských štátov prostredníctvom siete na vysokej úrovni pre návrat. V súlade s operačnou stratégiou pre účinnejšie návraty⁷ je potrebné zaviesť predvídateľnejšie a spoločné strategické plánovanie návratov pod vedením agentúry Frontex.
- (17) Pri vykonávaní tohto odporúčania musia členské štáty a dotknuté agentúry zabezpečiť úplný súlad s platnými pravidlami ochrany osobných údajov. Musia najmä zabezpečiť, aby sa intenzívnejšia výmena informácií medzi orgánmi presadzovania práva a justičnými orgánmi vrátane osobných údajov uskutočňovala pri plnom rešpektovaní požiadaviek na ochranu údajov a mandátov príslušných orgánov. Orgány, ktoré riadia a používajú rozsiahle informačné systémy, musia zabezpečiť, aby sa v praxi dodržiavali požiadavky na ochranu údajov a aby sa ich dodržiavanie pravidelne monitorovalo.
- (18) Na vykonávanie tohto odporúčania je k dispozícii podpora na úrovni Únie, a to aj z dostupných fondov Únie v oblasti vnútorných záležitostí, konkrétne Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku⁸, Fondu pre vnútornú bezpečnosť⁹ a Fondu pre azyl, migráciu a integráciu¹⁰, ako aj financovanie výskumu a inovácií prostredníctvom rámcového programu EÚ pre výskum Horizont Európa¹¹. Počas zostávajúceho obdobia vykonávania týchto fondov, a to aj pri príležitosti

⁴ Ú. v. EÚ L 158, 13.6.2022, s. 53 – 64.

⁵ Ú. v. EÚ L 134, 22.5.2023, s. 1 – 24.

⁶ C(2023) 1763 final zo 16.3.2023.

⁷ COM(2023) 45 final.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1148 zo 7. júla 2021, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 48 – 93).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1149 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na vnútornú bezpečnosť (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 94 – 131).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1147 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 1 – 47).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1 – 68).

nadchádzajúceho preskúmania fondov v oblasti vnútorných záležitostí v polovici ich trvania, členské štáty by mali uprednostniť použitie pridelených súm na riešenie opatrení navrhovaných v tomto odporúčaní. Okrem toho sa budú posudzovať dodatočné finančné potreby vzhľadom na meniace sa okolnosti. Operačná podpora pre členské štáty je dostupná aj prostredníctvom príslušných agentúr SVV.

- (19) Vykonávanie tohto odporúčania by mala monitorovať Rada, pričom členské štáty, Komisia a príslušné agentúry SVV by mali pravidelne podávať správy o konkrétnych pracovných okruhoch. Do tohto procesu sa začlenia výsledky schengenského hodnotenia a následné opatrenia.
- (20) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto odporúčania a nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto odporúčanie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto odporúčaní, či ho bude transponovať.
- (21) Toto odporúčanie nepredstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko zúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES¹². Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (22) Pokiaľ ide o Cyprus, bod 4 tohto odporúčania predstavuje vývoj schengenského *acquis* v zmysle článku 3 ods. 2 aktu o pristúpení z roku 2003.
- (23) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto odporúčanie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis*¹³, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 rozhodnutia Rady 1999/437/ES¹⁴.
- (24) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto odporúčanie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*¹⁵, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES¹⁶.
- (25) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto odporúčanie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského

¹² Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

¹³ Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36.

¹⁴ Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹⁵ Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹⁶ Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).

*acquis*¹⁷, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia 2011/350/EÚ¹⁸,

TÝMTO ODPORÚČA:

Členské štáty konajúce jednotlivo, a to aj prostredníctvom vykonávania odporúčaní prijatých na základe hodnotení vykonaných podľa nariadenia (EÚ) 2022/922 a spoločne v rámci schengenskej rady by v rokoch 2024 – 2025 mali:

1. Konsolidovať **rámec správy schengenského priestoru** s cieľom podporiť vyššiu úroveň vykonávania spoločných priorít a schengenskej architektúry a prispieť k dobudovaniu schengenského priestoru prostredníctvom
 - a) posilnenia procesu prijímania následných opatrení v nadväznosti na zasadnutia schengenskej rady schválením spoločného smerovania činností v súlade so správou o stave Schengenu prijatou Komisiou, a zahrnutia pravidelného monitorovania a podávania správ v rámci schengenského barometra+ a schengenskej hodnotiacej tabuľky,
 - b) spolupráce so schengenským koordinátorom s cieľom podporiť vykonávanie nápravných opatrení vyplývajúcich zo schengenských hodnotení účinnším využívaním schengenskej hodnotiacej tabuľky, a to aj prostredníctvom výmeny najlepších postupov a získaných poznatkov,
 - c) vytvorenia vnútroštátnych štruktúr a procesov správy koordinovaných vyššími úradníkmi so strategickou zodpovednosťou za Schengen a podpory účinného vykonávania európskych stratégií integrovaného riadenia hraníc a bezpečnosti,
 - d) zabezpečenia dôkladného monitorovania a prípadného včasného prijatia rozhodnutí v prípadoch, keď sa po ukončení prvého schengenského hodnotenia zistí, že boli splnené podmienky potrebné na uplatňovanie príslušných častí schengenského *acquis*, a najmä prijatia konečného rozhodnutia a stanovenia vhodného dátumu na zrušenie kontrol na vnútorných pozemných hraniciach Bulharska a Rumunska s ostatnými členskými štátmi.
2. Posilniť pripravenosť, bezpečnosť a odolnosť na **vonkajších hraniciach**, a to aj v rámci lepšej spolupráce s tretími krajinami, prostredníctvom
 - a) podpory fungovania styčných dôstojníkov EÚ, ktorý môže pôsobiť pod záštitou delegácií EÚ a zaisťovať strategické riadenie a koordináciu, a tak využívať spravodajské informácie poskytované európskymi a vnútroštátnymi imigračnými a bezpečnostnými styčnými dôstojníkmi,
 - b) zvýšenia operačnej prítomnosti v prioritných tretích krajinách, a to aj prostredníctvom styčných dôstojníkov na letiskách, uzatvorením potrebných dohôd a dojednaní alebo partnerstiev na lepšie riadenie hraníc, migrácie,

¹⁷ Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹⁸ Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o prístupí Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19).

návratu a bezpečnostných hrozieb, pri súčasnom zabezpečení dodržiavania povinností v oblasti základných práv,

- c) posilnenia spolupráce s tretími krajinami v oblasti výmeny informácií prostredníctvom systému EUROSUR uzatvorením dvojstranných a viacstranných dohôd s prioritnými tretími krajinami s cieľom účinnejšie bojovať proti prevádzkačstvu migrantov a cezhraničnej trestnej činnosti, ako aj predchádzať neregulárnej migrácii a sekundárnym pohybom,
- d) nápravy obmedzení efektívnosti európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, najmä tých, ktoré sa týkajú vnútroštátnych spôsobilostí v súlade s novým plánom spôsobilostí, a tých, ktoré sa týkajú včasného dobudovania stáleho zboru s cieľom dosiahnuť do roku 2025 počet 8 000 pracovníkov a do roku 2027 počet 10 000 pracovníkov, a to aktívnym vykonávaním opatrení identifikovaných v hodnotení nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii¹⁹,
- e) pridelenia dostatočných zdrojov a spôsobilostí na procesy týkajúce sa hraníc a návratu vrátane nezávislého monitorovacieho mechanizmu s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie revidovaných právnych predpisov, najmä nariadenia (EÚ) .../... [nariadenie o preverovaní], nariadenia (EÚ) .../... [Kódex schengenských hraníc] a nariadenia (EÚ) .../... [nariadenie o krízových situáciách].

3. Konsolidovať **digitalizáciu** postupov a systémov s cieľom zvýšiť bezpečnosť a efektívnosť na vonkajších hraniciach EÚ a v priestore bez kontrol vnútorných hraníc, ako aj rozhodovanie založené na spravodajských informáciách, prostredníctvom

- a) zlepšenia výmeny informácií v reálnom čase medzi orgánmi na vnútroštátnej úrovni a s orgánmi v celej EÚ, ako aj využívania celého potenciálu nástrojov interoperability s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie všetkých potrebných kontrol,
- b) pridelenia potrebných zdrojov na maximalizáciu účinného využívania informačných systémov EÚ pre hranice, migráciu a bezpečnosť na podporu spracúvania víz, hraničných kontrol a účinného návratu štátnych príslušníkov tretích krajín,
- c) zabezpečenia vybavenia a zavedenia procesov a systémov s cieľom umožniť včasné a účinné zavedenie systému vstup/výstup a systému ETIAS a začatie informačných kampaní na zvýšenie informovanosti cestujúcich a príslušných zainteresovaných strán o nových postupoch.

4. Zabezpečiť hladké fungovanie schengenského priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach zintenzívnením boja proti **cezhraničnej trestnej činnosti** v súlade s odporúčaním Rady o operačnej spolupráci v oblasti presadzovania práva²⁰ a odporúčaním Komisie z novembra 2023²¹, a to prostredníctvom

- a) vytvorenia iniciatív regionálnej spolupráce uplatňujúcich prístup zameraný na celú trasu s cieľom posilniť spoločné opatrenia založené na spoločnom plánovaní zavedenom prostredníctvom spoločnej analýzy rizík,
- b) podpory záväzkov a oblastí práce určených v rámci Globálnej aliancie na boj proti prevádzkačstvu migrantov s cieľom posilniť boj proti sieťam prevádzkačov

¹⁹ Najmä opatrenia 17 – 19 a 32 – 25 dokumentu SWD(2024) 75 final [príloha k dokumentu COM(2024) 75 final].

²⁰ Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/915 z 9. júna 2022 o operačnej spolupráci v oblasti presadzovania práva (Ú. v. EÚ L 158, 13.6.2022, s. 53 – 64).

²¹ C(2023) 8139 final.

migrantov s kľúčovými partnermi na trasách neregulárnej migrácie vrátane digitálneho prevádzachstva,

- c) vypracovania komplexnej analýzy rizík cezhraničnej trestnej činnosti a zlepšenia situačnej informovanosti prepojením spravodajských informácií a informácií na vonkajších hraniciach a v rámci schengenského priestoru do jedného (vnútroštátneho) situačného prehľadu, ako aj rozvíjaním spolupráce a výmeny informácií medzi posilnenými jednotnými kontaktnými miestami, s národnými koordinačnými centrami a centrami policajnej a colnej spolupráce vo všetkých členských štátoch prostredníctvom sieťovej aplikácie na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA),
- d) postupného rušenia dlhodobých kontrol vykonávaných na úsekoch vnútorných hraníc, a to v súlade s novým posilneným rámcom stanoveným v revidovanom Kódexe schengenských hraníc.

5. Prispievať k účinnejšiemu fungovaniu **spoločného systému EÚ pre návrat** na základe lepšie integrovanej spolupráce medzi členskými štátmi prostredníctvom

- a) prijatia opatrení na zabezpečenie toho, aby sa rozhodnutie o návrate alebo jeho príslušné časti mohli zdieľať na základe žiadosti členského štátu o doplňujúce informácie v nadväznosti na zápis na účely návratu v Schengenskom informačnom systéme, a to najmä na účely uľahčenia vzájomného uznávania, posúdenia rizika úteku a identifikácie štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane tých, ktorí predstavujú bezpečnostnú hrozbu,
- b) aktívneho zvyšovania a podpory dobrovoľných návratov pokračovaním vo vykonávaní stratégie asistovaného dobrovoľného návratu a reintegrácie, a to najmä pomocou zriadenia špecializovaných štruktúr pre poradenstvo v oblasti návratu a zjednodušenej podpory reintegrácie zo strany EÚ s cieľom posilniť zodpovednosť navrátilcov a podporovať tretie krajiny pri rozvoji inštitucionálnych, politických a operačných rámcov a štruktúr s cieľom zabezpečiť zodpovednosť a udržateľnosť procesu návratu a readmisie,
- c) prispievania k cieľným opatreniam realizovaným v rámci plánu v oblasti návratu, a to aj prostredníctvom aktívnej podpory agentúry Frontex pri vytváraní predvídateľného koordinačného systému založeného na spoločnom plánovaní využívania podpory agentúry Frontex členskými štátmi s cieľom umožniť lepšie združovanie zdrojov počas všetkých fáz návratu vrátane strategickejšieho využívania návratových operácií agentúry Frontex, najmä pokiaľ ide o prioritné tretie krajiny v súlade s politikou EÚ, a zvýšiť objem dobrovoľných návratov,
- d) aktívneho prispievania v rámci siete na vysokej úrovni pre návrat k práci koordinátora EÚ pre návrat pri vytváraní schengenského modelu pre účinné návraty vrátane vypracovania účinných ukazovateľov výkonnosti a rýchleho vykonania odporúčaní vyplývajúcich zo schengenského tematického hodnotenia návratov v roku 2024.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*